

Slovensko-český slovník

slov výrazně odlišných od češtiny a lidových výrazů

Mgr. Věra Eva Křížková (roz. Šofrová)

achkať – vzdychat, naříkat

aj – i

ak – jestli, jestliže

ako – jak

akonáhle – jakmile

akosi – tak nějak, jaksi

akosť – jakost

ako-tak – jakž takž

akože – jakpak

anjel – anděl

apa – otec

apríl – duben

árenda – nájem

aristón – hrací skříňka

atrament – inkoust

august – srpen

azda – snad

ba – ano, dokonce

ba čo viac – navíc

bábätko – miminko

bábika – panenka

bábka – panenka

bábkar – loutkář

bábkové divadlo – loutkové divadlo

babušit' – zabalovat se (do něčeho)

bača – pastýř ovcí

báči – strýc (ve spojení se jménem, např. Jožko báči)

badat' – pozorovat

bachráč – tlustoch

bachráň – tlustoch

báchorit' – budit (v noci)

bajúzy – kníry

bakuľa – hůl, klacek, sukovice

baláchanie – tlachání, balamutění

baláchať – tlachat, žvanit

baňa – důl

baník – horník

banovať – tesknit, litovat

bardzo – velmi, velice, hodně

bárs – ač, třeba
bársako – jakkoli
bársaký – jakýkoliv
batožina – zavazadlo
bázlivý – bojácný
bedákať – naříkat, bědovat
bedár – bídák, ubožák, mrzák
belasý – modrý (světle), sivý
besnota – vzteklina
besný – divoký
beťár – uličník, šibal, dareba, nezbeda
bezočivý – drzý, bezohledný
beztak – přece, tak jako tak
bielizeň – prádlo (bílé povlaky)
bielizník – prádelník
bitkár – rváč
bitúnok – jatka
bľakot – křik
bľakotať – blábolit
bľčať – plápolat
bľčavý – plápolavý (o ohni)
blcha – blecha
blkotať – klokotat
bo – neboť
bocian – čáp
bodaj by – kéž by
bodka – tečka
bodkočiarka – středník
bohvieaký - bůhvíjaký
bojko – bázlivec (ten, co se bojí)
bohovať – hromovat
bohovský – úžasný, nádherný
bokombrady – licousy
bordúra – lemovka
borievčie – jalovcové křoví, jalovčí
borovina – borovicový les
bosorka – čarodějnice
bozk – pusa
bozkať – líbat
bradatý – vousatý
bralisko – skalisko
bralo – skálisko, útes, bradlo
brána – vrátnice
bravčové – vepřové
brčkavý – kudrnatý

brechať – štěkat
breza – bříza
brieždiť – svítat
brýzgať – chlístat, nadávat
bubajky – pirožky
buchnát – herda (do zad)
buchnátovať – bouchat
bujak – býk
buketa – kytice
burina – plevel
búvať – hajat
bývať – bydlet

cap – kozel
capiť – plesknout, uhodit, bouchnout
cela – buňka
cencúľ – rampouch
cengañ – cinkat, zvonit
ceriť – cenit (zuby)
ceruzka – tužka
cesta – dráha (Mléčná)
cesto – těsto
cestoviny – těstoviny
cestovný poriadok – jízdní řád
cez – přes
cicavec - savec, kojeneček
cícerok – pramínek
cícerkať – crčet
cífrovať – zdobit, parádit
cigániť – lhát
cigáň – cikán
číkať – čurat
címer – erb
cintorín – hřbitov
cipele – boty
clivý – tklivý, teskný
cmar – podmáslí
ctibažný – ctižádostivý
cukríky – bonbóny
cumeľ, cumlík – dudlík
cundra – coura
cušpajs – příkrm
cvendžať – cinkat
cverna – niť
cvikla – červená řepa

Cyprus – Kypr

čačina – chvojí
čajka chichotavá – racek chechtavý
čarbať – čmárat
čaro – kouzlo
čarovať – měnit (též čarovat)
čašník – číšník
čekliť – lechtat, šimrat
čerešne – třešně
černice – ostružiny
Červená čiapočka – Karkulka
červenkastý – načervenalý
Česi – Češi
či – jestli, zda
čiahateľ – sahat
čiapka – čepice
čiaška – číše
čičíkať – uspávat (v kočárku, v kolébce)
čierňava – mračna
čím skôr – čím dříve
čipka – krajka
čisté (jednotky) – samé (jedničky)
čistinka – mýtinka
čitateľ – čtenář
čiže – čili, neboli, to jest
čižmy – holínky
čkať – škytat
členok – kotník
čliapnúť – šplouchnout
člnkovať – jet na člunu, projíždět se na lodičce
čokoľvek – cokoliv
čoraz – pokaždé, stále, čím dále tím
čosi – něco
čoskoro – brzy
črep – střep
črepiny – střepiny
črepník – květináč
črevo – střevo
črieda – stádo
čriep – střep
čriepok – střípek
črta – rys
čučoriedie – borůvčí
čučoriedky – borůvky

čudák – podivín
čudesný – podivný
čudný – divný
čudovať sa – divit se
čupieť – krčit se (dřepět), sedět na bobečku
čušať – mlčet
čuť (čujem) – slyšet (slyším)
čuvstvo – nervstvo
čuvy – nervy
čvarga – lůza, havěť, banda
čvirikať – cvrlikat

dačo – něco
dach (z němčiny) – střecha
dajako – nějak
dajaký – nějaký
dakde – někde
dakedy – někdy
dakto – někdo
daktorý – některý
dáky – nějaký
darmo – zbytečně
ďatelina – jetel
dáždnik – deštník
dcersky – dceřiný
debna – bedna
december – prosinec
dedina – vesnice
dejateľ – buditel
demänovka – pálenka
dengľavý – slabý, neduživý, choulostivý
dereš – lavice na bití
desiata – přesnídávka
detegovať – detekovat
deťúrence – děti
diapazón – rozpětí, rozsah hudebního nástroje
diviak – divočák, kňour
dlážka – podlaha
dlhočizné – dlouhatánské
dlžň – čárka nad písmenem
dneskajší – dnešní
dnuká – vevnitř
dobiedzať – dotírat, obtěžovat, otravovat
doboška – sladký zákusek
dobrý – hodný

dočiahnúť – dosáhnout
dodrúzganý – dolámaný
dohárať – dohořívát
dohovárať – domlouvát
dojča – kojeneč
dojčenie – kojení
dojka – kojná
dokaličený – potlučený
dokopy – dohromady
dokrútky – dotáčky (filmu)
dolapiť – dopadnout
dolník – spodek (v kartách)
domliaganý – pohmožděný
domliaždiť – zhmoždit
donivočiť – zničit
doobedie, doobeda – dopoledne
doparoma – hrom do toho
do počutia – na slyšenou
dopratať sa – dopraviť sa (s námahou), dovléci se
dosiaľ – doposud, doteď
doska záchodová – záchodové prkénko
dostať sa do pomykova – být v rozpacích
dotyčnica – tečna
dovedna – dohromady
dovedovať – žádat, vymáhať
dovidenia – na shledanou
dozaista – určitě
dožičiť – dopřát
dôjsť – dojít
drbať – šoustat (vulgárně)
drevokocúr – veverka (podle J. Cimrmanna)
drgať – drcat, strkat, šťouchat
driečny – štíhlý
driek – pas, tělo (po pás)
drichmať – chrnět, chrápat
drobizg – drobotina
drotár – dráteník
drúk – klacek
drúzgať – ničit
drvina – drť
drviť – drtit, šrotovat
drvivý – drtivý (úspěch)
dupľa – přídavek
dvíhať – zvedat
dvojbodka – dvojtečka

dvojičky – dvojčata
ďumbier – zázvor
dúriť – naléhat
dyňa – meloun
džavot – dětské štěbetání
džugat' – strkat, drgat

estivácia – letní spánek
ešte len čo – teprve (ještě než, ještě že ne)

fagan – lump, fakan
fajčiť – kouřit (cigarety)
fajka – dýmka
fakľa – pochodeň
farba – barva
fašiangy – masopust
fašírka – sekaná
február – únor
fercovat' (z němčiny) – stěhovat
fičúr – frajer
fiertoch (z němčiny) – zástěra
fiřfena – parádnice
fiřgel' – uličnický kousek
figa drevená – nic
figliar – šibal, čtverák, nezbedník
figliarstva – šibalství, alotria
figu drevenú – nesmysl (tudle nudle)
fiřha – jejda
fijok – šuplík, zásuvka
filagória – altánek
firhangy (z němčiny) – záclony
fiřřtok – zárubeň
fiřauta – flétna
flieskat' – pleskat
fliesknúť – plesknout, uhdit
flusknúť – cáknout, plesknout
fornýr – dýha
frajerka – milenka
frajeročka – milenka
franforce – cáry, cucky, kousíčky
(do) frasa – (do) čerta
frřfat' – bručet, brebentit, reptat, řžvanit
frřfotat' – brebentit, reptat, řžvanit
frřřsko (z němčiny) – rychle
frřknúť – stříknout

frniak – nos
frnknúť – uletět
fuč – pryč
fučať sa – nafouknout se
fujara – píšťala
fujarôčka – píšťalka
fúľať – špinit, šmudlat
fúrik – trakař, vozík
fúzik – knírek
fúzy – vousy

gágor – hrtan, chřtán, krk
gagotať – kejhat (o husách)
gajdoš – dudák
gajdy – dudy
galgan – prevít, šibeničník, uličník
gamby – rty
gang – balkon, veranda
gargľovať – kloktat
gašparko – kašpárek
gaštan – kaštan
gazda – hospodář
gazdiná – hospodyně
gazdovať – hospodařit
gazdovstvo – hospodářství
glg – hlt
gniaviť – mačkat
golier – límec
gombík – knoflík
grcať – zvracet, dávit
Grécko – Řecko
grgnúť – říhnout
grísa – krupice
grobian – hrubec
gróf – hrabě
grúň – příkrá skalnatá lesní stráň
guľa – koule
gúľať – koulet
gulôčka – kulička
gulovačka – koulavačka
gundža – boule, chomáč, chuchvalec
gyps – sádra

habarka – kvedlačka
habať – (chamtivě) brát, zabavovat

hábit – roucho
hábký, hábiky – šaty (pro panenku)
háby – šaty
hádam – myslím
hajdúch – hajdúch, dráb
hájnik – hajný
halászlé – maďarská polévka
haluz – větev
hamovať – brzdit
hámrik – kladívko
hanbiť sa – stydět se
hanblivý – stydlivý
handra – hadr
hárok – arch
haruľa – bramborák
hebedo – nemehlo, ťulpas
hegať – drncat, kodrcat
hej – ano (jo)
hentam oné – tamhleto
henten oný – tenhleto
hento – tamto
hikať – vykřikovat (úžasem), hýkat
hladička – žehlička
hlavný (pán) – vrchní číšník
hlucháň – nahluchlý člověk
hlupaňa – hlupačka
hmla – mlha
hmlistý – mlhavý
hmlovina – mlhovina
hnačka – průjem
hnieždiť – vrtět se
hniliak – lenoch
hnusník – ohava
hnusoba – hnus
hnusota – hnusná osoba
hoci – ač (i když), ačkoliv
hocijaký – jakýkoli
hocikde – kdekoli
hocikto – kdokoliv
hojdačka – houpačka, kolébka
hojdať – houpat
hokrlík – štokrle
holý – nahatý
hompáľať – houpat, kývat, klátit (se)
horár – lesník, hajný

hore – nahoru
hore kopcom – do kopce
horekovať – naříkat, bědovat
horeznačky – na zádech
horko-ťažko – jen tak tak, s bídou
horký – hořký
horkýže – kdeže, kdepak (ve významu odporovacím)
horník – svršek (v kartách)
horúci – horký
horúčava – vedro, parno
hovorca, hovorkyňa – mluvčí
hovoriť – mluvit, říkat
hôrka – malá hora
hradská – hlavní cesta
hrča – boule
hrdiť sa – pyšnit se, honosit se
hrdza – rez
hrdzavý – rezavý
hrianka – topinka
hriato – ohřátá kořalka, grog, pálenka
hrkotat' – drncat, harašit
hrkútat' – vrkat (holub)
hrmavica – bouřka, hromobití
hrozitánsky – obrovský, hrozitánský
hrôza – hodně
hrúbka – tloušťka
hrubý – tlustý
huckat' – navádět, štvát
huncút – uličník, šibal, darebák
hundrat' – brblat
hurhaj – křik, povyk
huriavk – povyk
hurtom – střemhlav, zhurta, rázně
hútat' – přemýšlet, dumat
hybaj – pojď, běž pryč
hydina – drůbež

chalan – výrostek, holomek, mládenec
chichotat' – chechtat se, smát se
chladnička – lednička
chlopec – past
chmatnúť – rychle sebrat
chodit' (vlakom) – jezdit (vlakem)
chorý – nemocný
chotár – katastr, okrsek, území obce

chovanica – schovanka
chrapúň – padouch, chrapoun
chrasta – strup
chrbát – záda
chrbtica – páteř
chripieť – chraptit
chrumkať – chroupat, křupat
chrupkavý – chřoupavý
chudobný – chudý
chudý – hubený
chumaj – blbec, hlupák
chválenkár – vychloubač
chvastúň – chvástal
chvost – ocas
chvostík – ocásek
chýr – zpráva, pověst
chýrny – pověstný, proslulý
(nemám ani) chýru – (nemám ani) zdání
chytro – rychle
chyža – světnice (na dvůr)
chyžná – komorná

iba – jenom
ibaže – ale
ihla – jehla
ihlan – jehlan
ihličí – jehličí
ihrisko – hřiště
íl – jíl
ilovitý – jílovitý
imanie – jmění
inakšie – jinak
inokade – jinudy
inokedy – jindy
inšie – něco jiného
isteže – zajisté
istotný – jistý
íver – tříška
izba – pokoj
izbietka – pokojíček

jačmeň – ječné zrnko (na oku), ječmen
jagať sa – blyštět se, třpytit se
jachtať – koktat, zajíkat se
jajkať – naříkat, bědovat, sténat

január – leden
jarabica – koroptev
jarmok – jarmark, výroční trh
jarok – příkop, rýha, stružka, potůček
jašíť sa – plašit se
jašo – splašený člověk, zbrkloun, ztřeštěnec
jazdené – ojeté (auto)
jazvec – jezevec
jazva – jizva
jedáleň – jídelna
jednostaj – stále
jedovať sa – zlobit se
jeseň – podzim
jestvovať – existovat
Jožinko, Jožko – Pepíček
Jožo – Pepík
júl – červenec
jún – červen
jupka – krátký kabátek

kabala (žid.) – případ, kdy písmena mají číselný význam
kačacina – kachní maso
kačica – kachna
kadečo – ledacos, kdecó
kadejaký – kdejaký
kadeľahšie – ať jde, kam chce
kade-tade – ledakde, ledakam
kadiaľ – kudy
kachle – kamna (z kachlíků), pec
kaličit – ničit
kalište – místo, kde je kal
kancel – kazatelna
kandla – bandaska
kántriť – ničit
kanva – konev
kapať – mizet, ztrácet se, hynout, chcípat
kapce – filcové holínky, válenky
kaplnka – kaplička
kapusta – zelí
kapustnica – zelňačka (zelná polévka)
kar – oslava na rozloučenou se zesnulým
kareláb – kedluben
karhať – kárat, plísnit
karpavý – krhavý
kartár – karbaník

kaštieľ – panský dům, zámek
kázať – nařizovat
kedysi – kdysi
keď – když
kefa – kartáč, štětka
kefka – zubní kartáček
kel – kapusta
kelňa – fanka (na maltu)
(do) kelu – (do) prčic
kengura – klokan
kepeň – plášť, pláštěnka
kerovať – řídit (sáně, vozík), obracet, zahýbat
kiahne – neštovice
(ovčie) kiahne – (plané) neštovice
kička – střapec
kisňa – bedna
kišasonka – slečna, slečinka
kitľa – sukně (spodní)
klamár – lhář
klamať – lhát
klamlivý – klamavý, klamný
klamstvo – lež
klbo – (větší) klubko
klčovať – kácet (les)
klebeta – pomluva, klep, kleveta
klebetník – žalobníček, klevetník
klepec – past, klec
kliesniť – razit (klestit) si cestu
klietka – klec
klinček – hřebíček
klinec – hřebík, karafiát, hvozdík (rostlina)
kľúč – klíč
kľučka – klika
knihtlačiareň – tiskárna
knižnica – knihovna
kocúr – kocour
koč – kočár
kočik – kočárek
kofa – kramářka, žena s hrubými způsoby
kolenačky – po kolenech
koleso – kolo (od auta)
kolíska – kolébka
koľko – kolik
koliba – chalupa pro ovčáky
kolok – kuželka

konár – větev
končiare – vrcholky
kopa – mnoho
korčule – brusle
korčuľovať – bruslit
korheľ – opilec
korytnačka – želva
kosáčik – srpek (Venuše)
kosák – srp
košiar – ohrada (pro ovce)
koťuha – potvora, ničema
kozub – krb
krajčírka – švadlena
Kračún – nejkratší den v roce, Vánoce
krajší – hezčí
krčah – džbán
krčma – hospoda
kídeľ – hejno (ptáků)
krehnúť – chřadnout, křehnout
krémeška – sladký zákusek z vajíček
krepý – hloupý
krhla – konev
krík – keř, keřík
krkvať – mačkat, muchlat
krošňa – krosna
krpatý – krabatý
krst, krstiny – křest
krstňa – kmotřenec, kmotřenka
krt – krtek
krumple – brambory
krútňava – vír
krvavničky – jelítka
krvopotne – s vypětím sil
kryha – kra
krívať – kulhat
kúdol – obláček
kúpele – lázně
kura – kuře, slepice
kuracinec – slepičinec
kúriť – topit
kurizant – nápadník
kurizovať – dvořit se
kutáč – pohrabáč
kutica – komora (zaneřáděná)
kvapeľ – krápník

kváriť – trápit
kvočať – dřepět
kôstka – pecka
kým – než, dokud
kynožiť – hubit

laba – tlapa
labka – tlapka
lačný – hladový
ľadový – lední (hokej)
lahoda – pohoda
ľahťikár – lehkomyšlník
ľafa – hele
lampáš – svítlna, lucerna
lapaj – nezbedník, darebák, uličník
lastovička – vlaštovka
laz – kopanice, samoty
lebo – nebo
ledva – sotva, jen tak tak
lehota – lhůta
lekvár – povidla
len – jenom
liek – lék
lienka – beruška
lieta – lita
lievik – nálevka, trychtýř
ligotať – třpytit se
lipnica – lipnice
list – dopis
loboda – lebeda
lopta – míč
loptoš – darebák, trouba, hlupák
loza – lóže
lôn, lono – luno
ľúbezný – líbezný
ľúbiť – milovat
ľúbosť – milování
ľubovník – třezalka
lúč – paprsek
luhár – lhář
lupienok – lístek

maces – židovský druh chleba
mačence – kořata
mačiak – kočkodan

mačka – kočka
 mecherina – frajeřina
 machuľa – kaňka, skvrna
 máj – květen
 marec – březem
 marhuľa – meruňka
 marináda – nálev
 masť – sádlo, omastek
 maškrtka – pamlsek, sladkost, lahůdka
 maškrtná – mlsná
 maštaľ – stáj, chlěv, konírna
 mátať – strašit (čím)
 materinský – mateřský
 maternica – děloha
 maznáčik – mazlíček
 maznať – mazlit
 mäkčeň – měkký háček
 mäkušiť – mačkat, hníst, žmolit
 mäsiar – řezník
 medokýš – minerálka, kyselka
 medové týždne – líbánky
 medza – mez, hranice
 medzera – mezera
 mechúr – měchýř
 mekotať – mektat, mečet (o koze)
 melendovať – brebentit
 melivo – melivo (obilí k mletí)
 mendík – mendík (obyčejný žák z nižších tříd)
 menistý – měnivý
 meno – jméno
 menovateľ – jmenovatel
 meravieť – brnět, trnout, křehnout, tuhnout (zimou, strachem)
 meru, merôsmy – čtyřicet, čtyřicátý osmý (rok) (zastarale)
 Mesiac v splne – Měsíc v úplňku
 meškať – zpoždovat, omeškávat se, mít zpoždění
 meštek – pytlíček, měšec
 miazga – míza (stromová)
 miazgať – mačkat
 mienka – mínění
 mihalnice – oční řasy
 míňať – utrácet, utíkat (o čase)
 mladomanžel – novomanžel
 mladucha – nevěsta
 mláka – louže, kaluž
 mľandravý – ochablý, chatrný, nanicovatý, plandavý

mliečňak – mladý hoch, cucák, mlíčňák (ryba)
mliečnik – pryšec, nádoba (na mléko), krajáč
mlíkvieť – umlkat, stávat se tichým
mlíkvota – nemluvný člověk
mníška – jeptiška
močiar – močál
modlivka nábožná – kudlanka nábožná
modrastý – modravý
moletný – oplácaný, plnoštíhlý
mor ho – zbij ho
moriak – krocán
morka – krůta
mrákava – (tmavý) mrak
mraučať – mňoukat
mravec – mravenec
mrchavý – zlý, nedobrý
mrmlať – brblat, bručet
mručať – kňourat
mrože – lachtan
mrvenica – drobenka
mrviť sa – být neposedný, vrtět se
muf (z němčiny) – kožešinový rukávník
mumps – příušnice
múr – zeď, stěna
murár – zedník
murivo – zdivo, stavivo
mútiť (maslo) – stloukat (máslo)
mútny – zakalený
myší chvostík – řebříček

nabrzlý – nakyslý (o mléku)
nacapať – nabít
načahovať sa – natahovat se, napřahovat se
načrieť – nabrat, načerpat (tekutinu)
načúvať – naslouchat
naďabiť – narazit, natrefit, nachomýtnout se
nadájať – kojit
nadeň – nad něj
nádcha – rýma
nadobudnúť – nabýt
nafučaný – nazlobený, nafoukaný
naháňať sa – honit se
náhliť – pospíchat
najašiť – spláshit
najmä – zejména

najskôr – nejspíš, nejdřív
nahrúcať – natáčet
naničhodník – ničema, dareba
naozaj – doopravdy, opravdu
napajedený – nazlobený, namíchnutý, našťvaný
napaprčeny – našťvaný, rozduřený
napochytrô – narychlo, v rychlosti
napokon – nakonec, konečně
napospol – vesměs
napredovať – jít dopředu, postupovat, dělat pokrok (ve studiích)
napriek – navzdory
napriek tomu – přesto
napučaný – nabobtnaný
napúchajúci – nafukující se
naradáš – navíc (dáti)
naraňajkovať sa – nasnídat se
náročky – schválně, úmyslně
nasrdený – našťvaný
nastočivejšie – naléhavěji
nástoječivo – naléhavě
nástojit – naléhat (nač)
našepkávať – napovídat
nateraz – doposud
nátierka – pomazánka
natrafiť – potkat, shledat se
natřčať – nastrkovat
naveľa – nakonec
navidomoči – okatě, očividně
nazad – pozadu, dozadu
nazdávať sa – domnívat se
nebodaj – kéž by ne, bezpochyby, snad
nebohý – zemřelý
nečudo – není divu
nehnuteľnosť – nemovitost
nejst – nejít
neodškriepiteľný – neoddiskutovatelný, nepopíratelný, nezvratný
neokrôchaný – neotesaný (člověk, který nemá způsoby)
nepárnokopytník – lichokopytník
nepárny – lichý
nepodarok – zmetek
neprestajný – nepřetržitý
nepřichodiť – nepřislušet
neskoro – pozdě
neskoršie – později
neúrekom – nepočítaně, přes míru, jen co je pravda

nevädza – chrpa
nevedno – neví se
nevesta – snacha
nevládať – nestačiti, nemoci
nevyhladovať – nevybírat, nesekýrovat
nezábudka – pomněnka
nezvyčajne – neobvykle
nezvyšok – nereziduum
niekedy – někdy
nijakovsky – nijak
nijaký – žádný
nik – nikdo
niktoš – nicka, nula (bezvýznamný člověk), holota, žebrota
nivočiť – ničít
november – listopad
no však – že jo
nože (pod už)– tak (pojď už), no (pojď už)
nožnice – nůžky
nôž – nůž
ňuchať – čmuchar, čenichat
núkať – nabízet

obabrať – pokecat, pošpinit
obanovať – politovat
obchádzka – objížďka
obkolesiť – obklíčit, obklopit
obličky – ledviny
obliečka – povlak (na peřinu), cícha
oblok – okno
obmezenie – omezení
oboznamovať sa – seznamovat se
obrvy – obočí
obzerať sa – ohlížet, prohlížet, ohlížet se (po kom)
obzrieť sa – ohlédnout se
očarenie – okouzlení
očarený – okouzlený
odblesk – odlesk
oddrapiť – odtrhnout
odduriť – odehnat, zahnat, odpudit
odfujazdiť – odjet, upláchnout, prásknout do bot
odkade – odkud
odkiaľ – odkud
odmäk – obleva
odnikiaľ – odnikud
odobrenie – odsouhlasení

odobriť – schválit, souhlasit s něčím
odpíliť – odstřelit (obrazně)
odpratať – odklidiť
odporúčať – doporučovat
odrazu – najednou
odretý – odřený
odsek – odstavec
odsotiť - odvrhnout, odstrčit, odhodit
odtlačky – otisky
odvrávať – odmlouvat
odvrknúť – odseknout, neochotně odpovědět
odzemok – kozáček (tanec)
ofera – dar
ogábaný, ogebraný – upatlaný
ogebrať – omatlat, zašpinit
ohovoriť – pomluvit
ohreblo – pohrabáč
ohúrený – očarovaný, překvapený, ohromený
ohýbadlo – kloub
okabátiť – oklamat
okamih – okamžik
okolitý – okolní
okúňať – lelkovat, okounět
okúňavý – stydlivý
okrem – kromě
okrôchaný – (opak neokrôchaný)
okruhliak – oblázek
október – říjen
okuliare – brýle
okúňať – okukovat
okúňať sa – ostýchat se
okúňavý – stydlivý
olovrant – svačina (odpolední)
omnoho – mnohem
omrvinky – drobečky
omša – mše
ondiať sa – předvádět se, dělat se
oné – tentononc, to
onedlho – zakrátko, zanedlouho
oneskoriť sa – opozdit se
oňuchať – očichat
opatera – opatrování
opätky – podpatky
oplan – ničema, dareba (nadávka)
oplantať – oblbnout

opuch – otok
opuchnutý – oteklý
opýtať sa – zeptat se
organ – varhany
orgován – šerák, bez (keř)
ortuť – rtuť
osobitná škola – zvláštní škola
osobitný – zvláštní
osoh – užitok
osopit' – vylítnout na někoho
osožný – prospěšný, užitečný
ospravedlnit' sa – omluvit se
ostarok – zákrsek (o stromu), zakrslík (o člověku), předčasně vyspělé dítě
ostatný – zbývající, zbylý, poslední
osúch – placka
osuheľ – jíní, jinovatka
osve – zvlášť, samostatně
osýpky – spalničky
ošarpaný – otlučený, ucouraný, odraný
ošípaná – prase, krmník
ošipáreň – prasečinec
oštara – obtíž, starost, nesnáz, potíž
oštiepok – druh sýra
ošúchaný – ošoupaný, ošumělý
otázne – je otázkou, zda
otázny – sporný, problematický, diskutabilní
otupno – smutno, teskno, nudno
ozaj – opravdu
ozajstný – opravdový
ozruta – gigant
ozrutánsky – obrovský, ohromný, obludný
ozrutný – obrovský
ožran – opilec

páčit' sa – líbit se
(nech sa) páči – račte
pačmaga – bačkory ze sukna, potvora
padláž – půda
pagáč – škvarková placka
pahreba – hromada žhavého uhlí
palica – hůl
pampúch – kobliha
pančovať – bryndat, ředit vodou
pandúr – pandur, četník (za Jánošíka)
pandrava – larva, ponrava

pánt – bidlo, závěs
papagáj – papoušek
papečky – špejle
papek – klacek
páper – prachové peří, chmýří
paplón – prošívaná deka, přikrývka
paprča – pracka, ruka
paprčit' sa – zlobit se, durdit se
paprikáš – guláš
papršelkovitý – paprskovitý
papuča – pantofle, botička na auto
papuľa – tlama, huba (u zvířat), ústa
papuľovať – držkovat, drze odmlouvat
paradajka – rajské jablíčko
parazol – deštník
parenica – druh ovčího sýra
párnokopytník – sudokopytník
párny – sudý
parochňa – paruka
pasca – past
pasienok – pastvina
pasovať – hodit se, zvolit
paškrtný – mlsný
pátričky – růženec
patriť sa – slušet se
pavúz – pavéza
pazucha – paždí, podpaží, ruka
pažerák – chřtán
pažravec – žrout
pažravý – žravý, nenasytný, hladový
pečeň – játra
pečiatka – razítko
pečiatkovať – razítkovat
peha – piha
peknota – krása
pekorit' – tahat se, lopotit se (s těžkým nákladem)
peľhať – úskostlivě opatrovat
peň – kmen (stromu), pařez
perepúť – osoby či věci, které jsou na obtíž
perkusie – bubny
pery – rty
pešo – pěšky
pchať sa – cpát se
pierko – myrta, peříčko
pigľovať (z němčiny) – žehlit

píliť – řezat
pípka – dýmka
pišať – čurat
píšťala – holeň
pišťať – vřeštět
pivnica – sklep
pláca – plat
plafón – strop
plachta – prostěradlo
plákať – máchat (prádlo)
planý – zlý (o dítěti)
platňa – deska
platnička – plotýnka (páteře)
pliaga – potvora, metla boží, dopuštění
plě – vor
pltiar, pltník – vorař
pľuhač – mizera, neřádstvo
pľuhák – potvůrka (o zvířatech), potvůrka (nadávka)
pľuhavý – mizerný, ošklivý, protivný
pľundra – poběhlice
pľundry – široké kalhoty
pľuzgier – puchýř
plytký – mělký
pobehlica – lehká žena
počas – během
počta – pošta
počuť – slyšet
podaktorý – nějaký, některý
podčiarknúť – podtrhnout
podchvíľou – co chvíli
podláviť – pošlapat, udusit, rozmačkat (brambory)
podlhovastý – podlouhlý
podliak – padouch
podpazušie – podpaždí
podujat' – podniknout co, ujmout se čeho
podujatie – podnik, akce (závody)
pohrýzat' – pokousat
pohýňať – vybízet k pohybu
pochabý – bláznivý
pochovať – pohřbít
pochváliť – pochlubit
pojašený – splašený, vyjukaný
pokarhať – pokárat
pokiaľ – zatímco, co se týče, pokud
pokope – pohromadě

pokrkvat' – pomačkat
pokrovec – koberec
pokým – zatímco, než
poľadovica – náledí
polahoda – pohoda
poľana – horská stráž
polotôňa – polostín
poľovačka – lov, hon
poľovník – lovec
pomínúť – pominout, odejít ze světa
pomínúť sa – zbláznit se
pomknúť – klopýtnout
pomútený – popletený, pokroucený, stlučený (máslo)
pomykov – rozpaky
(byť v) pomykove – (být) v rozpacích
poň (chod') – pro něj (jdi)
ponáhľat' sa – pospíchat
ponášat' sa – podobat se
ponevierat' sa – povalovat se, potloukat se
ponosovat' sa – stěžovat si
ponúka – nabídka
ponúkat' – nabízet
poparatíť – natropit (co)
popasovat' sa – zapasit (s čím), narovnat se (s čím)
popolvár – pecivál
popratať – uklidit, vměstnat se (někam)
popraviť – ustlat
popredný – přední, významný
porábat' – dělat, učarovat, nastrohat
porážka – mrtvice
poryv – chvění, poryv
posiaľ – dosud
postriežka – čekaná
postupnosť – posloupnost
pošmyknúť – smeknout, uklouznout
poštár – listonoš
pošušky – šeptem
potajomky – tajně
poťazne – vlastně, respektive
potknúť sa – klopýtnout
potľapkat' – poplácat (koho)
potmehúdstvo – potměšilost, potouchlost
povala – půda, strop
povadiť sa – pohádat se
poza – za

pozdĺž - podél
pozerat' - dívat se
poznať - znát
požičat' - půjčit
praker - klepadlo na koberce
pravda - ano
pravdaže - opravdu, že ano, jistěže, zajisté
pravotár - advokát
pravotiť sa - soudit se
praženica - míchaná vejce
predovšetkým - především
prefíkaný - mazaný, prohnaný
preglejka - překližka
preglgať - polykat
prehajdákať - promrhat, promarnit
preháňadlo - projímadlo
prehlasovať - prohlašovat
prehltnúť - spolknout
prekabátiť - napálit (někoho), oklamat
prekolať - probodnout, propíchnout
prekutať - prohrabat
premávať - jezdit (o dopravních prostředcích)
premávka - provoz
prepáčiť - prominout
prepelica - křepelka
prepytovať - vyprošovat si
preriechnúť sa - přeřeknout se, prořeknout se
prešmyknúť sa - proklouznout
pretekom - překotně
pretekár - závodník
preteky - závody
prevádzka - provoz
prevádzkovať - provozovat
prézle (z němčiny) - strouhanka
prezretý - přehlédnutý
prežehnať - pokřížovat
přhl'ava - kopřiva
přhl'avka - kopřivka
přiam - přímo
přiamiť - cílit
přiasť - příst (o kočce)
přiečny - protivný, vzpurný
přiehrst' - přžehršle
přiesada - sazenice
přiezvisko - příjmení

prichodí mi – připadá mi
prichodiť – připadat
priklincovať – přibít, přitlouci (hřebíkem)
priskoro – příliš brzy
prislúchať – příslušet, patřit, náležet, odpovídat
pristať – slušet, přistoupit nač, souhlasit s něčím
prišelec – příchozí, přivandrovalec
pritrafiť – přihodit se
priveľa – příliš mnoho
prívarok – příkrm
prívet – pozdrav, uvítací řeč, přivítací proslov
próba – zkouška
prplavá práca – piplačka
púčiť sa – nafukovat se
púčok – pupen, poupě
pudidlo – projímadlo
púgeľ – prcek
púpava – pampeliška
pútec - pěšinka (ve vlasech)
pytač – nápadník
pytačky – námluvy
pýtať – ptát, žádat

rad – řada
rajnica – pánev, rendlík
raňajky – snídaně
rampáš – mladé víno
rapkáč – řehťáček
rapkať – rachotit, řehtat
rasca – kmín
rátať – počítat
ratovať – zachraňovat, zachránit
raz – jedna, jednou
rázsocha – propast
rebrík – žebřík
rebrinák – žebřinák
register – rejstřík
rehotat sa – smát se, řehtat se
rekordér – rekordman
reku – jářku, říkám si
revať – křičet, řvát
rezance – nudle
rezeň – řízek
rezina – odřezky, piliny
riad – nádobí

riadiť – uklízet
ríbezle – rybíz (rostlina i plody)
roba – žena, manželka
robiť – dělat
rodostrom – rodokmen
rokovanie – jednání
roľnícke – zemědělské
rováš – dřevěná hůlka, vrubovka (dát na rováš – dát navíc, zadarmo)
rovesník – vrstevník
rovnako – stejně
rovnaký – stejný
rovnorodý – stejnorodý
rovnošata – uniforma, stejnokroj
rozbrieždiť sa – rozedníť se
rozbryzgnúť – rozplácnout, rozstříknout
rozčapiť, rozčapnúť – rozplácnout, roztáhnout
rozdrapiť – roztrhnout
rozdrúzgať – rozbít, rozlámat, rozmlátit
rozdrviť – rozdrolit, rozdrobit, rozmačkat
rozgajdaný – nedbale oblečený, neupravený
rozheganý – rozviklaný
rozchýriť – rozhlásit
rozkonárený – rozvětvený
rozličný tovar – smíšené zboží
rozplasnúť sa – rozplácnout se
rozprávať – vypravovat, povídat
rozprávka – pohádka
rozpučať sa – rozpučet se, nabobtnat
rozpučiť – rozmačkat
roztopiť – roztát, rozpustit
roztratení – postrácení
rúbanisko – mýtina
rúbať – kácet
rúcať – bourat, bořit
rukolapný dôkaz – snadno pochopitelný důkaz
rumádzgať – brečet, naříkavě plakat
rumanček – heřmánek
rupnúť – prasknout
ruptúra – prasklina, trhlina, násilný posun
rúra – trouba, roura
rušeň – lokomotiva
rušňovodič – strojvedoucí
rúž – rtěnka
rybacina – rybina
rybárik – ledňáček

rýľ – rýč
rýľovať – rýt
rynk – trh

samodruhá – těhotná
samopašník – prostopášník, nezbedník
sedria – stoliční (krajský) soud (v bývalých Uhrách)
semká – semhle
september – září
servus – ahoj, nazdar
sfučať sa – nafouknout se
schudnúť – zhubnout
sihel – mladý jehličnatý strom
sihlina – jehličnaté mlází, mokřina (vlhký pozemek)
síňava – modřina, modř, blankyt
sirôtča – sirotek
sirôtka – maceška
sivý – šedivý, šedomodrý
skadiaľ – odkud
skántriť – zahubit, usmrtit (koho)
skapať – zmizet, chcípnout, pojít
skerovať – stočit řízení (sáněk), zahrnout, zabočit (s vozidlem)
skorbut – kurděje
skorej – dřívě
skorocel – jitrocel
skrísať – vznikat, povstávat
skrsnúť – vzniknout, zrodit se
skrutka – šroubek
skúpy – lakomý
skydnúť (sa)– upadnout, svalit (se)
skydoň – nemehlo
skynožiť – zničit (koho)
sladké drievko – lékořice
sláčik – smyčec
sláčikový – smyčcový (orchestr)
slepiačky – naslepo, poslepu
sliepka – slepice
slivka – švestka
slíže – nudle
slopať – chlastat, opíjet se alkoholem
slučka – klička
stĺp – sloup
stĺpec – sloupec
smäd – žízeň
smetiar – popelář

smítka – smetíčko
snímka – snímek
snívať – zdát se
snoriť – hledat něco, slídit
sobáš – sňatek
somár – osel
sopeľ – nudle (u nosu)
sopliak – usmrkanec
soploš – usmrkanec
sotiť – strčit (koho do čeho), vrazit (do něčeho)
spakručie – hřbet ruky
spálňa – ložnice
spätý – spjatý, spojený
spevokol – pěvecký kroužek
spiežovec – bronzový zvonek pro pasoucí se dobytek (krávy, ovce)
spln, splň – úplněk (Měsíce)
spojovník – pomlčka
spomedzi – mezi
spoza – za
spoznať – poznat
spratať sa – vejít se, vtěsnat se
správať sa – chovat se
sprievádzané – doprovázené
sprievodca – průvodčí, průvodce
sprostý – hloupý
sprvoti – zprvu
sťa – jako
stadial'to – odtud
stade – odtud
stanica – nádraží
starká – babička
starký – dedeček
starostlivosť – péče (JIP)
starý otec (mama) – dědeček (babička)
stavec – obratel, článek prstu
stavovci – obratlovci
staviť sa – vsadit se
stojacky – vstoje
stolár – truhlář
stolička – židle
stóra – závěs, záclona
strapačky – nudle ze syrových brambor
strapatý – rozcuchaný
strážitiť – hlídat
strepať sa – spadnout, svalit se

stretnúť – potkat
striehnuť – číhat (na někoho), slídit, střežit (koho)
strídža – malá čarodějka
striga – čarodějnice
střípknuť – strnout
strúhať – ořezávat
strukoviny – luštěniny
stvárať – tvořit
súci – schopný
súriť – naléhat (na někoho), pobízet
súrne – naléhavě
súrny – naléhavý
suseda – susedka
svojský – svébytný, svérázný, osobitý, rodný, domácí, svůj
svokor – tchán
svokra – tchýně
svokrovci – tchán s tchýní, rodina tchána

šabľa – šavle
šafárit – hospodařit
šalanda – neútulná místnost
šanovať (sa) – šetřit (se)
šarapata – nepříjemnost, trampoty, neplecha
šarapatit – způsobovat nepříjemnosti
šarkan – drak
šarlach – spála
šepkár – nápověda (v divadle)
šerbel – nočník
šiator – stánek na tržišti (s plachtou), stan, plachta
šibať – mrskat (o Velikonocích)
šibe ti – přeskočilo ti, blázníš
šípit – tušit
škára – spára, škvíra, štěrbina
škarnicla – sáček
škerit – šklebit se
škodoradostný – škodolibý
škorec – špaček
škorpión – štír
škovránok – skřivánek
škrata – šereda
škrenit sa – šklebit se
škridla – taška (na střeše)
škriekať – vřískat, skřehotat
škriepit sa – hádat se
škrieť – štvát, trápit, dřít (o botě)

škripiet' – vrzat
škrupina – skořápka, skořepina, slupka
škúliť – šilhat
škvorec – špaček
šlajer (z němčiny) – závoj
šľak – mrtvice
šmarit' – hodit, mrsknout
šmatlať sa – šmrdolit se
šmatliak – šmrdola
šmorn – drobenka, jídlo z krupice a vajec
šepkať – šeptat
šomrať – brblat, reptat
šopa – kůlna, půda
šošovica – čočka
šošovka – čočka (oční, č. dalekohledu)
šmýkať sa – kouzat se, smýkat se
špajza – spíž
špáradlo – párátko
špargľa – chřest
špárať sa – dloubat se (v nose)
špata – ohyzda, ošklivec
šplachotať – šplouchat
špongia – houba (na mytí tabule)
šťať – čůrat (vulgárně), chcát
šťaveľ – šťovík
štekliť – lechtat
štikať – škytat
štiknúť – šípnout (si lístek)
štipce – kolíčky (na prádlo)
štopeľ – zátka
štopkať – látat, štepovat
štrajk – stávka
štrbavý – bezzubý, zubatý (poškozený)
štrbina – štěrbina
štrk – štěrk
štrngať – přifuknout si (skleničkami)
štvorec – čtverec
šúchať – šoupat (papučkami)
šuchotať – šustit (listí), šoupat (nohama)
šúľance – šišky (slejšky)
šúľať – válet (dělat šišky), kroutit (cigaretu)
šúlok – šiška, klas, palice (kukuřice)
švábky (z němčiny) – bambory
švík – malý šev

tadiaľ – tudy
takisto – stejně
takmer – téměř
Talianско – Itálie
tanierik – talířek
ťapy ťapy – paci paci
táradlo – žvanil
tarafara – kecal
tárať – kecat
tátoš – oř (pohádkový), hřebec, vrtulník, hromobití
téglík – kelímek
tehelňa – cihelna
tehla – cihla
tekvica – tykev
teperiť sa – trmácet se, jíti s potížemi, vléci se
teraz – nyní
tieň – stín
tiež – také
tím – tým
tlač – tisk
tobôž – zvláště, tím více, tím méně, natož, neřku-li, teprve (ne)
tohoročný – letošní
topánky – boty
torta – dort
tôňa – stín
tráky – kšandy, šle
trblietať – třpytit
trblietavý – třpytivý
treba – zapotřebí
trepať – šlehat (sníh); tlouci (na dveře); plácát hlouposti; štrachat se
tresknúť – třísknout, praštit
triaška – třesavka, zimnice
triezvo – střízlivě
triezvy – střízlivý
trma vrma – motanice, mela, shon, zmatek
trojuhlastý – trojúhlný
trokšiar – chéb pro žebráky
tromf – trumf
trova – útrata, náklad, cestovné
trst' – rákos
trstenica – rákoska
truľo – pitomec
truhla – rakev
tu – zde
tuná – zde

tunajší – zdejší
Turíce – letnice, svatodušní svátky
túžba – touha

ťarbácky – nemotorný, těžkopádný
ťarbák – nemotora
ťarcha – potíže, tíha
ťarchavá – těhotná
ťava – velbloud
ťážkať si – stěžovat si
ťážoba – tíže, nevolnost, těžkost, nesnáze

ubehlík – uprchlík
úbeľ – úběl
ubúdať – ubývat
učupený – skrčený, schoulený
udidlo – uzda
udrieť – uhodit
úfať – doufat
ufúľaný – zmazaný, umazaný
uhorka – okurka
ucháň – netopýr
ujo – strýc
ujst' – utéci
ukážka – ukázka
umliaždiť – rozmačkat na kaši
umný – dovedný
unúvať – obtěžovat, trápit něčím
upchaný – ucpaný
upchať – ucpat
úplaz – prudká stráž
upovedomenie – uvědomění
upratať – uklidit
upratovačka – uklízečka
upratovať – uklízet
upriamiť – zaměřit, upřít (oči, mysl), soustředit se (na něco)
usalašiť – usadit, uhnízdit se (o člověku), uvelebit se
úslnie – výsluní
úslovie – přísloví
ustatý – unavený
ustrachaný – ustrašený
ústretovosť – vstřícnost
ústrety – (vycházet) vstříc
ústrojenstvo – ústrojí
uškrnúť sa – ušklíbnout se

ušomraný – ubrblaný, ureptaný, ubručený
ušúľať – uválet (něco), ukrouťit (cigaretu)
uterák – ručník
úžerník – vyžířka, lichvář

vadiť sa – hádat se
vajňing (z němčiny) – nádoba na zadělávání
vakácie – prázdniny
valach – ovčák
valaška – hůl pro ovčáka
válov – žlab (na krmení nebo napájení zvířat)
vankúš – polštář
vari – snad, tedy
varovkyňa – pěstounka, chůva
vatra – táborák, oheň
vďačne – rád
vďaka – díky
veď – vždyť
vedno – spolu
vejár – vějíř
veľa – hodně
veličizný – velikánský
Velká noc – Velikonoce
verkeľ, verklík – flašinet
verklikár – flašinetář
veštica – věstkyně
vidiek – venkov
vincúr – vinař, vinohradník
vládať – stačit, moci
vlnistý – vlnivý
vodič – řidič
vodička – řidička
vojsť – vejít
voľačo – něco
voľakedy – kdysi
voľáko – nějak
volať sa – jmenovat se
vonkajšok – zevnějšek
vonkoncom – zcela, naprosto, úplně, celkem
vopchať – vecpat
vôkol – kolem, okolo, vůkol
vplyv – vliv
vracanie – zvracení
vraj – prý
vrátane – včetně

vravieť – říkat
vrece – pytel
vrecko – kapsa
vreckové – kapesné
vreckovka – kapesník
vretenica – zmije
vrchnák – víko
vrkoč – cop, culík
vrútiť sa – vřítit se
však – že ano
všeobecná – obecná (teorie relativity)
vták – pták
vtedy – tehdy
vybrádnúť – vybřednout
vybrechnúť – vyštěknout
vycápať – praštit
vyčiniť – vyvést (něco zlého), vyčinit, vyplísniť
vyčíňať – vyvádět, vyčítat
vydatá – vdaná
výdavky – výdaje
vyfliaskať – nafackovat
vyhovárať sa – vmlouvat se
vyhútať – vymyslet
vychytiť – rozčlít
vyklebetiť – vyžvanit (vyslepičít, vyzvonit)
vykľuť – vyklubat
vykonať – provést
vykrikovať – vyčítat
vykrúcať – tančit, vmlouvat (se)
vykutať – vyhledat, nalézt
vymenovaný – jmenovaný
výnimka – výjimka
vyočít si – vykukat si (oči)
vyparatiť – vyvést, způsobit
vypchať – vycpat
vypleštiť – vypoulit, vyvalit, vytřeštit (oči)
vyplznutý – vypelichaný
vypratať – vyklidit
vyprážený – smažený
vyratúvať – vypočítávat
výskum – výzkum
vysrstiť – provést (něco)
vystrájať – vyvádět
vystrieť – narovnat
vyškrenený – vysmátý, šklebící se

vyšmyknúť – smeknout, vykrouřit (se)
vyšpricovať – vyglancovat, vyčistit
vyšťaťovaný – vyparáděný
vyšťavený – vyčerpaný
vyšťrbíť – vylomit (zub)
vyšťverať sa – vylézt, vyhrabat se, vyškrabat se
vyťřčať – vystrkovat
vytriezlivieť – vyléčit se (obrazně řečeno)
výučba – výuka
vyzerať – vypadat
vyžgíňať – zubit se
vzblknúť – vzplanout
vzídu – vzniknou

za (byť za) – pro (být pro)
zababrať – zašpinit
zababušiť – zachumlat (přikrýt až po nos)
zabávať sa – hrát si
zabrýzgať – zašpinit, pokecat, zacákat (blátem)
zabudnúť – zapomenout
začiatočná podmienka – počáteční podmínka
zadláviť – ušlapat, zašlápnout, zabít, přejet (autem)
zadrapíť – natrhout
zafúľaný – ušpiněný
záha – žáha
zahlušiť – přerazit někoho (ve vzteku)
zahojdať sa – pohoupat se
záhorák – horal
zahovárať – zamlouvat
zahrešiť – zanádat, zaklít
zahriaknutý – zakřiknutý
zahříňať – zahrnovat
zahryzať sa (zhrýzať) – žrát se
zahryznúť – zakousnout
zajac – králík
zajačať – zakřičet, zaječet
zajachať – zablekovat
zajakávať sa – koktat
zakáľačka – zabijačka
zakiaľ – zatím
zakľať – zapíchnout prase, zavraždit
zákruta – zatáčka
zakúriť – zatopit
zamurovať – zadržet
zápalistý – vznětlivý, nadšený

zápcha – zácpa
zapchať – zacpat
zapodievať sa – zaobírat se
zápor – závora, sochor
zapotrošiť – zašantročiť, ztratit, zastrčiť
zapratať – zašantročiť
zápražka – jíška
zarobiť – vydělat
záružlie – blatouch
zastarieť sa – vmíchat se (do řeči)
zástava – vlajka
zasúvačky – vietnamky, pantofle
zaťatý – urputný
zatisnúť – zatlačit (koho, co kam)
zatrplieť sa – zatřpytit se
zatvorit' – zavřít
zátvorka – závorka
zaucho – facka
zaušnice – naušnice
zavádzať – překážet
zavše – občas
zazerať – koukat (po kom)
zazriet' – spatřit
zažmúriť oči – přivřít oči
zbadat' – zpozorovat
zbaláchať – zbalamutit
z dakade – odněkud
z drapy – cáry
z drisnúť – spadnout
zdúchnuť – zmizet, upláchnout, sfouknout (svíčku)
zemiaky – brambory
zgerba – chamrad'
zgniaviť – ušlapat, umačkat, udupat
zgrajfnúť – ukrást, sebrat bez dovolení
zhabat' – sebrat, zabavit, chamtivě se zmocnit
zháciť sa – zarazit se, vzepřít se
zhebnúť – zdechnout, zemřít
zhovárať sa – mluvit (s někým)
zhrčiť sa - shluknout se, dát se do kupy
zhýknúť – vzkřiknout
zíde sa – hodí se
zimomriavky – husí kůže, mrazení
zips – zip
zízať – čumět, civět, zírat (na někoho)
zjačať – zakřičet (při hádce)

zjapať – ječet
zjavne – zjevně
zľaknúť – leknout, polekat
zle – špatně
zliatina – slitina
zlomkrk – horempádem
zlostný – vztekly
zlý – špatný
zlyhať – selhat
zmárniť – zmařit
zmeravený – strnulý
zmes – směs
zmestiť sa – vejít se
znenazdajky – znenadání
zniekade – odněkud
znoj – pot
zoči voči – z očí do očí
zodratý – sedřený
zopár – několik
Zornička – Jitřenka
zosuv – sesuv
zoznam – seznam
zožať – pokosit, sklidit (úspěch)
zrazu – najednou, náhle
zrážka – srážka
zrevať – zařvat
zrkadlo – zrcadlo
zrútiť sa – zřítit se, skácet se, zhroutit se, svalit se
zubáč – candát
zutekať – utéci
zunovať – nudit, zevšednět, omrzet, znechutit
zväčša – většinou
zvislica – svislice
zvnútra – zevnitř
zvízgať – zavrzat (o dveřích)
zvučka – znělka
zvyčajný – obvyklý
zvyšný – přebytečný
zvyšok – zbytek

žandár – četník
žartiar – vtipálek
žatva – žně, žeň
želanie – přání
žeravý – rozpalený, žhavý, horký

žeriav – jeřáb
žgrloš – skrbník
žialbohu – bohužel
žiarenie – záření
žiarit – zářit
žiarivý – zářivý
žičiť – přát si
žičlivý – přející
žihľava – kopřiva
žinčica – syrovátka z ovčího mléka
žltacka – žloutenka
žltkastý – nažloutlý
žmurkať – mrkat
žmýkať – ždímat
žreb – los
žrebovať – losovat
žrd – žerd, bidlo
žrdka – tyčka
žriebä – hřibě
žrút – žrout
žubrienka – pulec (přeneseně děvče)
žuvať – žvýkat
žúžoľ – uhel, černá tuha